

Valentín Bou Franch*

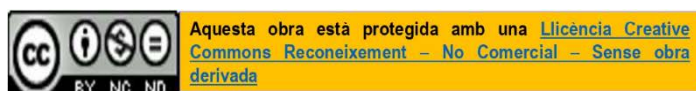
L'article 32 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea sobre la prohibició del treball infantil i protecció dels joves en el treball

En aquesta publicació, els parlaré de l'article 32 de la Carta, relatiu a la prohibició del treball infantil i protecció dels joves en el treball.

L'article 32 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea, titulat "Prohibició del treball infantil i protecció dels joves en el treball", afirma el següent:

Es prohibeix el treball infantil. L'edat mínima d'admissió al treball no podrà ser inferior a l'edat en què conclou el període d'escolaritat obligatòria, sense perjudici de disposicions més favorables per als joves i excepte excepcions limitades.

Els joves admesos a treballar hauran de disposar de condicions de treball adaptades a la seua edat i estar protegits contra l'explotació econòmica o contra qualsevol treball que pugua ser perjudicial per a la seua seguretat, la seua salut, el seu desenvolupament físic, psíquic, moral o social,

* Catedràtic de Dret Internacional Públic. Universitat de València (Espanya).

o que pugua posar en perill la seua educació.

Conforme a les explicacions de l'article 32 de la Carta, aquest article es basa en la Directiva 94/33 relativa a la protecció dels joves en el treball, així com en l'article 7 de la Carta Social Europea i en els punts 20 a 23 de la Carta Comunitària dels Drets Socials Fonamentals dels Treballadors.

La raó de ser de la prohibició del treball infantil i de la protecció especial dels joves en el lloc de treball radica en el fet que, en tots dos col·lectius, es constata una vulnerabilitat qualificada que exigeix una protecció reforçada.

D'un costat, en el cas dels xiquets, aquest article: (primer) introdueix una prohibició taxativa del treball infantil; (segon) exigeix que les autoritats públiques establisquen expressament normes sobre l'edat mínima per a l'ingrés a la vida laboral; i (tercer) l'edat mínima per a treballar està lligada a un altre dret fonamental regulat en la Carta, com és el dret a l'educació previst en el seu article 14.

D'un altre costat, en el cas dels joves, aquesta disposició exigeix que les autoritats públiques adopten normes que garantisquen: (primer) que els joves admesos a treballar disposen de condicions de treball adaptades a la seua edat; (segon) que aquests joves estiguen protegits contra l'explotació econòmica o contra qualsevol treball que pugua ser perjudicial per a la seua seguretat, la seua salut, el

seu desenvolupament físic, psíquic, moral o social; i (tercer) que no es pose en perill la seua educació.

Respecte de la prohibició del treball infantil, els estats membres han de garantir que l'edat mínima d'admissió a l'ocupació o al treball no siga inferior a l'edat en la qual cessa l'obligació d'escolaritat a temps complet imposada per la legislació nacional ni, en tot cas, a 15 anys. Cal esmentar que, a Espanya, l'educació obligatòria és fins als 16 anys.

Per "xiquet" ha d'entendre's tot jove menor de 15 anys o que encara estiga subjecte a l'escolaritat obligatòria a temps complet imposada per la legislació nacional. En el cas d'Espanya, seran "xiquets" les persones fins als 16 anys d'edat.

Existeixen dues possibles "excepcions limitades" a la prohibició del treball infantil. La primera possible excepció d'unes certes classes de treball infantil consisteix en el fet que els estats membres podran excloure de l'àmbit d'aplicació d'aquesta directiva, per via legislativa o reglamentària i en els límits i condicions que estipulen, els treballs ocasionals o de curta duració relatius: (un) al servei domèstic exercit en llars familiars, i (dues) al treball que no es considere nociu, ni perjudicial, ni perillós per als joves en l'empresa familiar.

La segona possible excepció d'unes certes classe de treball infantil consisteix en el fet que els estats membres podran establir, per via legislativa

o reglamentària, que la prohibició del treball dels xiquets no s'aplique: (un) als xiquets que exercisquen activitats culturals, artístiques, esportives o publicitàries, sempre que disposen de la preceptiva autorització prèvia de l'autoritat competent; (dos) als xiquets d'almenys 14 anys que treballen en el marc d'un règim de formació en alternança o de pràctiques en empreses, sempre que aquest treball siga realitzat conforme a les condicions prescrites per l'autoritat competent; i (tres) als xiquets d'almenys 14 anys que efectuen treballs lleugers diferents de les activitats culturals o similars.

No obstant això, he de formular les dues precisions següents. Primera, els treballs lleugers són tots els treballs que, per raó de la naturalesa mateixa de les tasques que impliquen i les condicions particulars en les quals hagen de realitzar-se: (un) no puguen perjudicar la seguretat, la salut o el desenvolupament dels xiquets; i (dos) no puguen afectar la seua assiduitat escolar, la seua participació en programes d'orientació o de formació professional aprovats per l'autoritat competent o les seues aptituds perquè aprofiten l'ensenyament que reben.

Els treballs lleugers no són les ocupacions no aptes per causa de l'esforç físic que comporten, les condicions de treball (soroll, calor, etc.) o les repercussions psicològiques possibles que puguen

en efecte tenir conseqüències nefastes no sols sobre la salut i el desenvolupament del xiquet, sinó sobre la seua capacitat d'extraure el millor profit de l'educació escolar i, d'una manera general, sobre la seua aptitud per a incardinar-se d'una manera satisfactòria en la societat.

Respecte de la protecció dels joves en el treball, hem de començar indicant que jove és tota persona de 15 anys com a mínim, però menor de 18 anys, que ja no estiga subjecte a l'escolaritat obligatòria a temps complet imposada per la legislació nacional. Per tant, a aquest efecte, a Espanya, els joves són les persones entre 16 i 18 anys.

Cal indicar que, conforme a la Carta, en primer lloc, els joves admesos a treballar hauran de disposar de condicions de treball adaptades a la seua edat. Per això, per a protegir els joves, els estats es comprometen: (un) a prendre les mesures necessàries per a prohibir el treball dels adolescents entre les deu de la nit i les sis del matí o entre les onze de la nit i les set del matí; i (dos) al fet que el temps dedicat a la seua formació pel jove que treballe en el marc d'un règim de formació teòrica i/o pràctica, en alternança o de pràctiques en empresa, quedarà inclòs en el temps de treball.

En segon lloc, els joves admesos a treballar hauran d'estar protegits contra l'explotació econòmica o contra qualsevol treball que puga ser

perjudicial per a la seua seguretat, la seua salut, el seu desenvolupament físic, psíquic, moral o social, o que pugua posar en perill la seua educació.

Per això, d'un costat, els estats membres garantiran que es protegisca els joves contra els riscos específics per a la seguretat, la salut i el desenvolupament derivats de la falta d'experiència, de la inconsciència davant els riscos existents o virtuals, o del desenvolupament encara incomplet dels joves.

D'un altre costat, els estats membres prohibiran el treball dels joves en treballs: (un) que superen objectivament les seues capacitats físiques o psicològiques; (dos) que impliquen una exposició nociva a agents tòxics, cancerígens, que produïsquen alteracions genètiques hereditàries, que tinguen efectes nefastos per al fetus durant l'embaràs o tinguen qualsevol altre tipus d'efecte que siga nefast i crònic per a l'ésser humà; (tres) que impliquen una exposició nociva a radiacions; (quatre) que presenten riscos d'accident dels quals es pugua suposar que els joves, per la falta de consciència respecte de la seguretat, o per la seua falta d'experiència o de formació, no puguen identificar-los o prevenir-los; o (cinc) que posen en perill la seua salut per exposar-los a fred o calor,

sorolls, o a causa de vibracions.

